

Nro. 2.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juliusnak 7-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

Austria.

Tegnap dél előtt osztattatott ki a' meg-igirtetett nummisma, avagy érdem pénz azon Univerzitásbeli tanuló ifjak, kereskedő, arany s ezüst mives legények, és azon lovas nemes ifjak közt, a' kik a' múlt Aprilisben a' Haza és Fejedelem védelmezések végett fegyverbe öltöztvén, *Klosterneuburg* környékére ki mentek, hanem 18 napig tartott ott való mulatások után, *Bétsbe* vissza jöven, előbbi szokott foglalatosságaikhoz nyúltanak. Ezen érdem pénz nagyságára nézve hasonló egy koronas forinthez, mellynek egyik oldalán Császár Ő Felsége kepe ezen körül való irással: *Franciscus II. D. G. Romanorum Imperator S. A. Hung.*

et Boh. Rex, Archidux Austriae; a' másik oldalán ezen fontos igek olvastatnak: *Den biederer Söhnen Oesterreichs des Landesvaters Dank*, az az: *Köszöni a' Fejedelem Austria hiv fiainak*. — Talán a' többiek is, a' kik hasonló buzgóságot mutatnak azon szoros környülállásokban, részeseülni fognak azon Cs. K. kegyelemben, mellyre nem tsekély szolgálatjokért, hanem Fejedelmek és Hazájok védelmezésére való nagy készségekért, itiltettek méltóknak lenni. — Mondják, hogy azok a' tagjai az Alsó Austriai kórmányfőeknek, a' kik azon alkalmatossággal magokat a' haza védelmezői rendibe bé-irták, magok köntöst készítettek, és kéttzer vagy háromszor a' vár kapui előtt való mezőségen rendbe is állottak, de a' lineán túl még csak egy tapotnira sem vóltak, arany érdem pénzt kívánnak magoknak adattatni.

A' Stajer Országi fő kórmányfőek egy közönséges hirdetményt adott ki Jun. 24-ik napján, mellyben azok ellen, a' gonosz indulatú emberek ellen panaszolkodik, a' kik alattomban a' népet el-tsábitani, törvényes uraiktól el-idegeníteni, 's velek azt igyekeznek el-hitetni, hogy a' Frantzia seregeknek onnan lett ki-menetelektől fogva sem közönséges adót fizetni, sem földes uraiknak szolgálni, sem mostani polgári Előjáróiknak engedelmeskedni nem tartoznak. Egyfzersmind minden hivatalbeli tiszttviselőknak parantsollya, hogy szorgalmasan vigyázzanak az illy ámitó, és a' belső tsendességet meg-háborítani igyekező emberekre, és azokat a' nyakas lakosokat, a' kik sem ezen közönséges parantsolatnak, sem tiszttviselőiknek engedelmeskedni, és magok kötelességeiknek eleget tenni nem akarnak, érdemek szerént meg-büntessék.

Hadi és békességes Környülállások.

I. Német Országban.

A' *Sámbrei* és *Máási* Frantzia ármádiánál mostanában tapasztaltatott mozgások, nem vala-

melly újjabb ellenségeskedésre, hanem inkább annak organisatiójára tzelezni láttatnak. — A' *Láhnus* vizének jobb partyán, 4 osztály gyalogság, 4 huszár, 4 dragonyos, és 4 lovas vadász regementek tanyáznak. — *Neuvidbe* két Commisariusok küldettek Párisból *Hoche* Generálishez, de mi végre, bizonyossan nem tudatik. — Némellyek úgy vélekednek, hogy a' nevezett vezér *Párisba* hivattatott volna azért, hogy az Anglia ellen ki-készült Frantzia flottákra menendő hadisereget kommandirozza. — Hogy *Kolóniából* Jun. 18-ikán két, és más nap ismét egy batallion indúltak légyen *Hollandia* felé, egyenlőképen bizonyítják az onnan jött tudósítások. — A' *Moreau* Frantzia vezér ármádiájától sok truppok által költöztek a' *Rénuson*, és olly reménységgel tapasztatnak azon folyó viz innenső partyának lakosai, hogy nem sokára meg fognak szabadúlni meg únt vendégeiktől.

A' felső *Rénusi* kerületből írják, hogy az Austriai ármádia számára eleséges magazinumok állitatnak fel a' *Rénus* és *Ménus* vize környékein. Az *Aschaffenburgban* lévő *Moguntziai* kórmányszékhez, olly parantsolat küldetett, melly szerént 15000 főből álló Cs. K. friss seregeknek kell ábrakot, szénát, kenyeret 's a' t. készzen tartani.

II. A' Velentzei Statusokban.

Hogy az ezen hatalmas Respublikához tartozott *Friauliába*, mellynek nevezetes várasa *Aquileja*, ennekelötte is a' Fels. Austriai Házhoz tartozott. *Istriába* és *Dalmatziába* is Cs. K. truppok marsiroztanak légyen bé, a' már közönségessen tudva lévő dolog, és a' *Bétsi* udvari Diarium is tudtára adta az Olvasó Publikumnak. A' két elsőbb tartományokban meg-lehetős tsendesség vólt a' nép közt, hanem *Dalmatziában* véres szakadás támadt, a' mellyben mintegy 400 ember el is vesztette az életét. Azok, a' kik vagy könyvekből tanúlták, vagy másoktól hallották, hogy *Dalma-*

tziának azon része a' 11 ik és 12 ik századokban Magy. Országhoz tartoztak, most is jobb indulattal viseltetvén a' Fels. Austriai Házhoz, mint másokhoz, biztosokat küldöttek a' *Triestben* lévő Generalitáshoz, és azon esedeztek, hogy mentsek ki őket mostani veszedelmes állapotjokból, küldjenek oda elegendő katonaságot. Küldöttek is leg ottan egy 6 vagy 7 ezer főből álló colonnét elegendő munitióval és eleséggel meg-rakotván azon hajókat, a' mellyeken oda ki-inditattak.

Olasz Ország.

Ankona várasának lakosi Jun. 4 ik napján jó reggel öszve gyűlvén ki-hirdették a' magok szabadságát, és mástól való nem függését. Protestáltak a' *Tolentinói* békességnek azon tikkelye ellen is, mellyben azon várasnak és marchionatusnak vissza adattatása a' *Római* udvarnak megígirtetett. Az oda való municipalitás azon nap történeteit papirosra tétetvén, annak a' mását a' Frantzia Kommendansnak meg küldötte, magához *Bonaparte* fő vezérhez és a' Frantzia Directoriumhoz pedig két biztosokat küldött a' magtagjai közül, u. m. *Renolli* és *Capitelli* polgárokat olly végből, hogy magokat a' *Cispadaniai* Republikával öszve kaptsolhassák. — Az *Urbinoi* Hertzeg is azont mivelte.

A' *Velentzei* tartományok, az úgy nevezett *Terra-Ferma* és az anya váras lakosi közt kevés egymáshoz való bizodalom vagyon, leg kiváltképen azért, mivel a' *Velentzei* municipalitás jobb részént a' vólt nemesekből, és az előbbi kormány-szék tagjaiból áll, a' kikről olly gondolattal vagynak, hogy ők, ha nem nyilván is, ite titkon, a' népet magok partyokra vonni, és a' régi igazgatás formáját vissza állítani igyekeznek. *Victor* Frantzia Generális is illy vélekedéssel vólt fe-lölök a' *Paduai* municipalitáshoz küldött levelében. Ezen rossz következésű gyanúságnak el-há-ritására, egy olly hirdetményt tétetett közönsé-gessé a' *Velentzei* municipalitás, mellyben akként

nyilatkoztatta ki magát, hogy azon fő város telylyességgel semmi elsőséget nem kíván magának a' több *Velentzei* városak felett tulajdonítani; sőt inkább kívánnya, hogy azon városban legyen az új kormányszék lak helye, a' melly a' voksoknak többsége által arra ki fog vállalztatni.

A' miképen a' *Maylandi* tudósításokból olvasuk, nemcsak *Turinban* magában a' *Szárdiniai* Király lakhelyeben, hanem több *Pedemonti* városokban és helységekben is nagy békételesség uralkodik, 's igen közelit a' revolutióhoz, mellynek főbb okai a' *Szabaudiai* Hertzegségnek és a' *Nizzai* Grófságnak Frantzia Respublikához lett tsátoltatások, az e' miatt tett reformációk, és a' közönséges adónak meg-szaporodása lehetnek. — *Mondoviban* sok el-hányt papirosok találtattak, melyeknek e' vólt a' felől írása: *Vagy szabadság, vagy halál.* Erre való nézve azon 20000 főből álló *Szárdiniai* ármádia, melly néhány hetektől fogva a' határokon táborozik, *Turinba* vissza menni parantsoltatott, melly is azóltatól fogva éjjel nappal vigyáz az útzakon, és a' Királyi lakó palota, a' vár, és a' fegyveres tár kapui előtt állani szokott strázsák meg-kettőztettek. E' mellett egy 6 személyből álló Commissiót rendelt ki a' Király, melly egyedül abban foglalatoskodik, hogy a' nyughatatlan békételességnek hamvában sinlő szikráit, azoknak ki-ütések előtt meg-fojthassa.

Nápoly Országban sem o'zlottak még el-egészlen a' zenebonalkodásnak homalyos fellegei; sőt még most is annyi gyanús személyek fogattatnak ottan el, hogy már a' közönséges tömlötzők is elegendenek azoknak bé-fogattatásokra, és kéntelen vólt a' fő kormányszék néhány klastromokat fog házakká által változtatni.

Német Birodalom.

Ezen Birodalomnak örökös Cancellarius, a' *Moguntziai* Val. Fejedelem Jun. 23 ik napján adta a' *Regensburgi* Imperialis diéta eleibe azon Cs. udvari decretumot, mellyben Ő Cs. K. Felsége arról

tudósította a' Német Országi Statusokat, hogy a' Frantzia Respublikával, April. 18-ik napján kötött békességének praeliminaris tikkelyeiben, a' Német Birodalom békességének fundamentomát is megvetette annyiban, hogy azon időtől fogva minden ellenségeskedések megszünyenek, és hogy a' közönséges békesség által a' Birodalom egélsége is meg-hagyattassék a' maga valóságában. — Nem *Rysselben*, avagy a' mint másként is hívják, *Lilleben*, a' mint a' múlt posta napon irtuk vala, hanem valahol másutt fog a' Német Birodalom és Frantzia Respublika közt szerezteendő békességre nézve Congressus tartatni. — *Rysselben* a' Frantziák és Anglusok békességet szerző követjeik fognak öszve gyűlleni.

Tettzett ugyan a' *Regensburgi* Diétának Ő Császári Felségének azon maga kegyelmes kijelentése. Azomban épen azon időben, mellyben tsak nem mindnyájan meg-eggyeztenek vólna abban, hogy a' Német Birodalom Frantziákkal való meg-békéllésének dolga, tökéletessen Ő Császári Felségére bizatódna; akkor vettének az Austriai directorialis követtől az eránt informatiót, hogy egy különös deputatiót kelletik ki-rendelni, mellynek a' békesség ezközlése végett tartattandó Congressusban szükségesképen meg kell jelenni, és hogy kiváltképen ennek a' deputatióknak kell a' Frantzia Respublika követjeivel a' Német Birodalom békességére nézve tractalni, de Ő Császári Felsége is úgy fogja azon dolgot intézni, hogy annak kimenetele tökéletes meg-elégedésére lehessen a' Statusoknak.

A' *Rothveil* nevű szabad Imperialis városnak Polgármestere és Tanátsa egy promemoriát adattak bé a' *Regensburgi* Diétának, hogy azon város annak vidékével egyetembem, mellyben 20000 embernél több nem találtatik a' Frantzia háborúnak kezdetétől fogva 791885 forint 35 krajtzár kárt vallottak, mellyhez képest lehetetlen nékik többé hadi adó fejébe leg kevesebbet is a' köz kasszába fizetni.

A' Frantzia és Német Birodalombeli ármá-
diák közt ugyan meg-szüntek az ellenségeskedé-
sek; de meg nem szüntek a' sok contributiók és
requisitiók. Még most is annyira sattsollyák a'
Frantziák a' *Rénus* környékének lakosait, mintha
leg kissebb szó sem tétetődött volna a' *Leobeni*
praeliminaris békességben a' Német Birodalom
nyugodalmáról; mellyre nézve következendő fog-
lalatú levelet küldött *Károly* Kir. Fő Hertzeg *Hoch*
Frantzia Vezérhez:

„Hogyha azon szer felett való sattsolások
szerént kellene itélni, a' mellyek a' hosszas és
pusztító háború után is a' *Rénus* környeikein tété-
tődnek, azt lehetne mondani, hogy egészlen és örök-
re el-akarják azokat pusztítani. Annyi, 's olly te-
temes erőszak tételek, nyomorgattások és sattsol-
tatások vitetődnek ottan végbe, a' mellyek a'
fegyverszünésnek állapotjában, egyenessen ellen-
keznek a' nemzetek törvényeivel, 's egy atallyá-
ban meg nem eggyeznek a' jó gondolkozású és
indulátú nép ditsőségével, és még kevesebbé
azon Generálisnak jó hírével, a' kinek paran-
tsolattyából azon törvénytelenések végbe vite-
tődnek.”

Azok a' Frantzia truppok, a' mellyek hadi
sattsoltatások végett a' demarcationalis lineán
túl *Fritzlárig*, 's tovább mentenek, a' *Hesszen-*
Kasszeli Landgrófnak közbenvetésére, onnan vissza
hivattattak.

A' *Brandenburgiai* uralkodó Házhoz tartozó
Anspachi és *Bareuthi* Hertzegségek és a' *Bambergi*
Püspökség közt, a' határok miatt támadott per
Jun. 18-ik napján végződött-el, mellynek sok jó
következései lésznek a' *Frankóniai* kerületre nézve.

A' múlt Junius 18-ik napján adott a' Fels.
Prussziai *Charlottenburgi* nyári mulató palotájá-
ban, az oda küldetett Török követnek *Ali Azis*
Effendinek magános audientiát, a' melly alkalma-
tossággal azok az ajándékok is bé-mutatódtak, a'
mellyeket *Selim* uralkodó Török Császár Ő Kir.
Felségének küldött, úgymint egy igen gazdag szer-

számmal fel-ekesített szép Arábiai ló, és külömbkülömbféle Török fabrikából került aranyas és ezüstös matéria darabok. Közönséges audienziara az előtt harmad nappal botsáttatott a' nevezett Török követ, a' hová Gr. *Podavils* udvari Fő Marsal vezette ötet bé. A' tronusban ült Király előtt, a' napkeleti szokás szerént, a' foldig meg-hajtván magát, Török nyelven egy rövid, de fontos orátiót mondott, mellyet minekutánna a' vele lévő talmáts Frantzia nyelven meg magyarázott volna, Gr. *Finkenstein* első kabinetbeli Minister felelt nékie 's. a' t. A' Király elől való elmenetelekor is egynéhány izben mélyen meg-hajtotta magát.

Kolóniában, Jun. 19 ik napján négy templomnál tartatott közönséges bútsú járás. Az oda való Frantzia Kommandans mindeniknek 24 valógatott granatéros katonát küldött a' processió fedezésére; sőt maga is meg-jelent ottan lóhaton, és a' templomból való kimenetelkor kommandirozta katonáit, és meg-parantsolta, hogy az illy féle alkalmatosságokban mindenkor hasonlóképen mivellyenek, 's meg ne engedjék, hogy az áhétatoskodó nép mellett el menő Frantzia katonák süvegeiket fejeiken meg tartsák, és ha le venni nem akarnák, bajonetáikkal taszittsák el azokat fejeikről. Azon Egyházi Előjáróknak, a' kik közönet végett hozzá mentenek, így szóllott: *Ideje*, úgymond, *hogy ezek az emberek is esmérjék és tisztelgyék a' vallást.*

Moguntziának szomszédtságában, *Weilbachban*, *Wickertben*, 's több helyeken processió tartatván Úr napján, mindenütt Frantzia katonák paradiroztak, és hol tüzelő, hol óldal fegyvereikkel kisirtették a' bútsújárok. A' Frantzia tisztek közül is sokan jelen vóltnak azon nap tartatott közönséges áhétatosságon.

Batáviai Respublika.

Két igen örvendetes tárgyról való officialis, avagy hivatalbeli jelentést tett a' Frantzia követ

Noel polgár a' Hágai Nemzeti Gyűlésnek, mely-lyen a' valóságos patrioták örömmel, a' princi-pisták, avagy az Orániai Háznak kedvezők pe-dig szomorúsággal tölték-el, látván, hogy az ő reménységeknél, a' mellyel mind ekkorig táplál-tattak, egészen el kell enyészni.

Az elsőbb, Jun. 16 ikán tett jelentésében bi-zonyossa tette a' nevezett Frantzia követ a' Nem-zeti képviselőket arról, hogy a' Frantzia nemzet és Anglusok közt való békességes alkudozás újob-ban el kezdődött, mellynek tökéletességre való vitele végett *Rysselben* avagy *Lilleben* fognak a' két alkudozó nemzetnek biztosai öszve gyűlleni, és a' mellyben a' Frantzia Directorium különösen és hasznosan folytatni igyekezik a' *Batáviai Res-publikának* ügyét. Sokan úgy vélekedtek, hogy ezen nem reménylett örvendetes környülállások azon tengeri expeditióra való nagy tüzet, melly néhány hólnapoktól fogva tapasztaltatott a' fő kormányzékben, egészen el fogja óltani; éppen nem, sőt inkább még nagyobb forrósággal látta-tik ezen dolgot folytatni, és olly rendeléseket tett, hogy Jun. 20 ik napján, a' ki készítetett lo-vas, 's gyalog seregek, az ártilléristák, és inge-nieürök hajókra szállván, a' még most is mélysé-ges tiokban lévő expeditióhoz kezdjenek. — A' tábori eleséggel, munitiókkal, 's több efélékkel meg rakott szállító hajók is egészen ki készültek, az el-menendő hadi tiszteknek és katonáknak ket-tős zsóld adatott, s három hólnapra előre ki fizet-tetett. — *Daendels*, *Guerike*, *Boucop*, *Zuilen van Nieveld* és *Winter* Generálisok fognak ezen titkos expeditóra el küldettetni.

A' második, Jun. 20 ik napján tett jelentésé-ben azt az örvendetes hirt közlötötte a' fent neve-zett Frantzia követ a' *Hágai Conventel*, hogy a' Fels. Prussziai Király, *de facto*, meg esmérte a' *Batáviai Respublikának* mostani valóságát, és mástól való nem függését. És ennek valóságos vóltáról nemtsak a' *Berlini* udvarnál lévő Fran-tzia követ, *Caillard* polgár, hanem a' már négy

elzrendőktől fogva *Hágában* privatisáló, előbbi Prussziai követség titoknokja B. *Bielefeld* is bizonyos tudósítást vettenek, és az utólsóbb mint Prussziai *Chargé d'Affaires*, az az, első rangú követnek mássa, a' *Batávini* Respublikához küldett. — Ezt is hozzá teszik a' *Hágai* tudósítások, hogy ezen alkalmatossággal azt is emlékezetben hozatta a' Fels. Prussziai Király, a' mire a' Frantzia Respublikával szerzett *Baseli* békességében magát le kötelezte, hogy t. i. az Orániai Háznak szenvedett kárát Német Országban fogja ki-póttatni igyekezni. — A' nevezett Prusszus *Chargé d'Affaires* B. *Bielefeld*, arról is hivatalbeli jelentést tett a' *Hágában* lévő Frantzia követnek, hogy ő minden óran venni fogja *Berlinből* a' maga *cre-dentialis* levelét.

A' *Hollandiai* kereskedők instantiát adták bé a' Conventnek az eránt, hogy a' Frantziák és Anglusok közt majdan szereztetendő *praeliminaris* békességben, igyekezzen azt ezközleni, hogy a' *Batáviai* Respublika lakosinak Brittusok által két elzrendőktől fogva okoztatott kár, melly is 120 millió forintokra tétetődik, meg-térítessék.

Ezen Respublika számára készitetett új *Constitutió*, mellynek bé-vétele, vagy bé nem vétele végett Aug. 1-ső napjára fognak a' gyülekezetek öszve gyűlleni, immár nyomtatásban ki-adattott, és 13 árkusra megyen. Eleibe azon hirdetemény vagyon nyomtattatva, mellyet a' Convent a' Batávusokhoz intézett, azután azok a' principumok adattatnak elő, a' mellyekben az embernek és polgárnak jussai és kötelességei vagynak bé-foglaltatva. Továbbá a' magános tikkelyek irattatnak le a' következő titulusok alatt: 1) A' Batáviai népnek felsőségéről. 2) A' voksoló jusról, és a' választó gyülekezetekről. 3) A' törvénytévő hatalomról. 4) A' végre hajtó hatalomról. 5) A' finantziáról, az az, a' közönséges jövedelemről és költségről. 6) Az Ofztályokról. 7) A' birói hatalomról. 8) A' vallásról, a' közönséges nevelésről, tanításról, és a' szegények-

ről való gondviselésről. 9) A' fegyveres polgári hatalomról. 10) A' feudumokról, és több hasonló jussokról. 11) A' vadászat és halászat jussairól. 12) Külömbkülömbféle tárgyakról. 13) A' Coloniákról, az az, e' világ más részeiben lévő Batáviai örökségekről. 14) A' Constitutió megváltoztatásának okairól, módjáról, és végéről. Az ezekhez adódott két Tóldaléknak egyike a' finantialis rendelkezésekről, a' másika a' nemzeti fő törvényisékről való planumokat foglalják magokban.

A' *Friszlandiai* tartományban, még most sem szüntek-meg a' nép közt támadt nyughatatlanságok, sokan lévén még olyanak, a' kik az Orániai Hertzegi Háznak, és az előbbi Constitutiónak nagy baráttyai. Azon tartománybeli képviselők azt végzették el nem régiben, hogy az előbbi kórmányfők tagjai azon tetemes kárt, mellyet 1787-ik éltendőben a' jó patriótáknak okoztak, és a' melly 700,000 forintra tétetik, térítsék vissza, különben minden jószágaik elfoglaltatván kótyavetyén el-adattnának. E' miatt kéntelenek voltak ezek a' *Hágai* Conventhez folyamodni, és kérni, hogy vegye őket óltalma alá, mivel igen rossz következései lehetnének ezen erőszakos tételnek. Irt is mingyárt a' Convent a' *Friszlandiai* kórmányfőkhöz, hogy ezen végzéseknek végbe vitelét másszorra halasszák, egyzersmind egy Commissiót rendelt ki, a' melly ezen tárgy elintézése végett levelezzen a' *Friszlandiai* kórmányfőkkel.

Helvétzia.

Mind ebben a' másként nyugodalmas Republikában, mind ennek szomszéd tartományai-
ban nyughatatlankodnak az újítást és függetlenséget szerető lelkek. — A' Sz. Galli apatúrságban, melly 1451-ik éltendőtől fogva szoros szövetségben él a' *Helvétziai* Kantonokkal, bérontottak a' *Toggenburgi* parasztok a' Sz. Galli tenses lakosok' házaikba Május 24-ik napján, és nem-

tsak javatskáiktól, hanem fegyvereiktől is megfojztották, és ha a' püspök apatúr el nem szaladott volna, ötet is meg rongalták volna gonofz fel-tételek szerént. — A' *Luganói* Landvogtjában, az az, *Advocatiában*, mellyet 1592-ik esztendőben szakasztottak el a' *Maylandi Hertzege*ségtől a' *Helvétusok*, igen nagy lárma kerekedett a' múlt *Junius* kezdetében, a' mellynek nyughatatlan lakosai a' *Cisalpinai*, avagy *Lombardiai* új Respublikával szeretnék magokat öfzve kaptsolni.

De nemtsak ott, hanem magában *Helvétziában* is, nevezetesen a' *Tigurumi* Kantonban sok helységek mozdulásban vagynak a' *Zürchersee*, az az, a' *Tigurumi* nagy tó mellett (mellynek hossza 25, szélessége 5 mélföldre nyúlik ki), és ezek is a' *Frantzia* szabadság és egyenlőség alkotmányát akárják magok közt fel állítani. — Ezen revolutionalis léleknek ideje korán való megfojtására, szükségesnek itiltek a' *Helvétziui* Kantonok jó előre meg tenni a' rendeléseket. — A' *Bérbai* fő kormányzék közönséges amnestiat, az az, megkegyelmezést hirdettetett ki azokra nézve, a' kik a' *Frantzia* Revolutiónak kezdetétől fogva *politicus* tévelygéseik miatt azon Kantonban el fogattattak, 's fogságba tétettek.

Frantzia Ország.

Már régtől fogva által latta azt a' *Frantzia* Orzágló szék, hogy a' vallást, és közönséges isteni tiszteletet tárgyazó dolgokat szükség volna jobb rondbe hozni. Ahozképest egy *Commissiót* nevezett ki olly véggel, hogy az ezen fontos tárgyat szorossan megvisgálván, adja arról értelmét, mellyet *Jun. 18* ik napján végbe is vitt azon *Commissiónak* nevében *Jordan Camillus*. Ezen jelentésnek rövid foglalattya ide ment ki: „Az 1791-ik esztendei *Constitutió* megengedte a' közönséges isteni tiszteletet, és fizetést is rendelt a' vallás szolgáinak. Az 1793 ik esztendő mind a' *Catholica*, mind más vallásokat gyűlölt, és ámbár mindenkor a' lelek és elme szabadságáról

beszéllettenek *Roberspiere* és az ő tirannus társai, még is szüntelen üldözték a' vallásbeli különböző értelmeket. Az ő meg bukkanások után vége lett ugyan ezen gyalázatos üldözésnek, de még is sok vagyon olyan a' vallás dolgában, a' melly reformatió nélkül szűkölködik. — Minden különbség nélkül szabadosnak kell lenni az isteni tiszteletnek; mindennek meg kell engedődni, hogy a' maga meg győződése ízerént tiszteliye az istent, tsak hogy a' közönséges tsendességet meg ne háborítsa. Ezt akarja a' Constitutió, ezt a' nép, ezt az egész Frantzia Respublika. Mit kell tehát e' dologban a' törvénytévő hatalomnak mivelni? Arra kell nékie vigyázni, hogy az isteni tiszteletben való szabadságot maga óltalma alá végye, de tsak annyiban, a' mennyiben az a' közönséges tsendességnek kárára nintsen. Annakutánna azon négy kérdésekről való értelmét mondotta ki, a' mellyek a' papságnak maga meg határozását, esküvését, a' templombeli harangokat, és a' temetésnek módját tárgyazzák.

1. Az esküvésre nézve meg mutatta ő, hogy egy olly Statusban, mellyben minden vallásnak szabad gyakorlás engedtetik, nintsen helye az esküvésnek, mivel vagynak olly vallások, a' mellyeknek principiumaival ellenkezik az esküvés (p. o. az Anabaptistak és Quakerok vállásával). Következésképen erőszak tétetődne ezeknek lelke esméreteken. Másként is a' mi magában jó, esküvés nélkül is meg marad a' maga jó valóságában; a' mi pedig magában rossz, az esküvés által sem tétetik az jobbá.

2. Nem akartak a' polgári hitre, t. i. a' Respublika törvényenek való engedelmességre a' papok meg esküdni. A' törvényhozónak illendő tekintetben kell tartani az emberi elmének vizsgálódásait. Ő sem nem fizeti, sem meg nem esméri a' vallás szolgait, ő előtte mindnyájan tsak polgárok, hát miért hogy esküvésre akarja őket kényszeríteni, holott a' több polgároktól ezt nem kívánja. Az engedelmesség a' tselekedetekben

áll, és mit használna engedelmességet igirni és nem engedelmeskedni.

3. A' hárangokról ugyan úgy vélekednek némelyek, mint a' zenebonákra és contrarevolu-tióra indító jelekről, de azok tsak arra valók a' falukon, hogy a' széllyel szóratott házakban meg-tudhassák a' lakosok a' közönséges isteni tiszte-letnek idejét.

4. Minden vallású embereknek kell olly he-lyeknek lenni, a' hol halotjaikat el-temethessék. Tehát igen nagy kegyetlenség vólna a' háldokló embert azon vigasztalástól meg-fosztani, a' mely-lyet ő abban talál, ha ő is el-húnyt rokoninak száraz tsontyai közt nyughatik 's. a' t.

Törvénytévők! jó polgárokat nevellyetek, emellyétek fel-képzelő tehetségeket, buzdítsátok fel jó reménység által sziveiket, az ő sirjaik felett mutattya meg-nékiek a' reménység a' halhatatlan-ságot; ottan fogják ők azt meg-tanúlni, hogy az ember nem árnyék módra való el-enyészésre te-remtetett légyen, és a' halálról való elmélkedé-sek öntenek beléjük hazájok védelmezésére való bátorságot. — Törvénytévők melly nagy jutalom vár bennünket! a' midőn honnyainkba vissza fo-gunk térni, illyen édes szozatokat hallunk: „Al-dottak legyetek békesség követjei, a' kik templo-mainkat 's papjainkat nekünk vissza adtátok; ti kik szabadságot szereztetek minekünk, a' mi atyáink istenének tiszteletére; ti kik kedvesekké tettétek előttünk hazánkat és a' törvényeket; egyedül tiétek közönnyük mi szerentsénket és erköltsi jóságunkat 's. a' t. *Lioni Jordánnak* ezen beszéd-jeit nagy figyelmetességgel halgatták mindenek, és leg ottan el-végeztetett, hogy az ki-nyomta-tódjék, és minden N. Képviselőnek 6 nyomtat-vány adatassék belőle. Meg válik, minémü vég-zések hozatódnak e' fontos tárgyra nézve. *Ro-berspiere* idejében senki sem szóllott így a' Con-ventben!

Magyar Ország.

Szombathelyről Jun. 30 ik napján. Kedves Ná-
dor Ispányunk Ő Kir. Hertzegsége, tegnap, dél
előtt 11 óra tájban, Körmöndbe szerentséssen, friss
égegységben, és vidám elmével meg-érkezett. A'
jövő hetfőig sohová sem fog menni, hanem akkor
fogja meg vizsgálni a' Dunán innen és túl lévő Vár-
megyékbeli insurrectionalis nemes seregeket, a'
mellyek *Vas* és *Szala* Vármegyékben gyűltenek
öszve. — *Mack* Cs. Kir. Feldmarsal-Lajtinánt is
vólt Körmönden Ő Kir. Hertzegsége udvarlására,
Olafz Országból való vissza jövetelének alkalma-
tosságával, és Nagy Méltóságú Püspök *Szily Já-
nos* Úr Ő Excellentiáját is meg-látogatta itten, 's asz-
talánál is ebédlett. Innen egyenesen *Béts* felé
vette az útját. — A' *Pest* Vármegyei insurgens
nemes sereg is meg-érkezett immár *Körmöndhez*.
Gróf *Saurau* is, a' kit Császár Ő Felsége Magyar
Indigenatussal, és két Bánátusi uradalommal meg-
ajándékozott, vólt *Körmöndön* magyar köntösben
fel-öltözve Ő Királyi Hertzegsége tiszteletére.

A' *Botzoki* Dominiumbét azt írják, hogy az
oda való mezőt felette sok sáska lepvén-el, hogy
azok a' mezei gyümölcsöket el ne pusztítsák,
azoknak meg ölésekre 2000 parasztok küldettettek
vala ki; de a' sáskák mind jobban jobban sza-
porodván, hogy a' mit az előbbeniek meg nem
emészttettek, avagy tsak azt tarthassák meg, e'
végett megint más rendbéli 2000 emberek kül-
dettettettek-ki azoknak meg-ölésekre, 's el-kerget-
tetésekre.

Aradról 20-ik Junii. A' Banátusban számos
haramják mutogattyák magokat. *Krassó* Várme-
gyében *Csehfalvay* Szolgabiró, és *Rabotzky Ignátz*
Eskütt Urakat el is fogták, 's egynéhány napokig
ide 's tova magokkal hurtzolták; végre mind a'
kettő szerentséssen el-szökött töllök. A' mi Vár-
megyénkben is vagyon egy haramja banda, melly
a' T. Vármegyét arra instálta, hogy ezközöllyön
néki a' Fejedelemnél grátiát. Ez is sok pusztitá-
sokat vitt végbe.

Jun. 15-ikén Kászonyi Consiliarius Úr Tóth-Váradí Inspectorára, dél után 4 óra tájban, maga házában rajta mentek, meg kötözték a' Banátusi haramják, minden nálla talált eleséget és portékat két kotsijára fel raktak, a' falúból az erdőbe bé vitték, hanem esső esvén, 12 óra tájban éjfel előtt magát a' nyerges lovára fel-emelték, (mivel a' kötözés miatt annyira el-lankadott, hogy maga eréjével lóra nem ülhetett) 's lovát szabadon botsátották, a' melly a' maga urát viradta felé haza vitte.

A' mi Megyénkbeli Insurgensek is majdan kézzen léfznek, és magokat a' Csongrád és Krassó Vármegyeiekkal öfzve fogják kaptsolni. A' mi seregünknek Obestere Titt. *Edlspacher Zsigmond* O. Vice-Ispán Úr; Obristlajtinántja *Kászonyi József* Úr Krassó Vármegyének első All-Ispánja 's. a' t.

A' *Békes* Vármegyei N. Insurgens sereg, a' Csanád, Temes, és Torontál Vármegyeiekkal fog öfzve tsatoltatni, kiknek Fő Vezérek Mélt. *Lovász Zsigmond* Referendarius és Fő Ispán Úr.

Elegyes Dolgok.

Az Anglus pártos matrózok mindnyájan le-
tsendesedtek, magokat discretióra fel-adták, az ad-
miralisok *Parker Richard* 17 delegatusaival együtt
el-fogattattak, 18 an pedig olly véggel mentek ál-
tal a' *Calaisi* kikötő helybe, hogy szolgálatot ve-
gyenek a' Frantzia flottánál. — Nem a' mult
posta napon említett Lordok, hanem Lord *Mal-
mesbury* fog újobban a' békesség dolgában *Páris-
ba* küldettetni. Ezekről bővebben fogunk a' jövő
posta napon írni.

* *

A' múlt kedden költi Kurir első darabjában,
a' 13-ik lapon, a' 23-ik sorban a' 4820 helyett,
4820 milliót olvassanak Érd. Olvasóim.

* *

Titt. *Székely Elek* Gárda Hadnagy Úr, a' Pala-
tinus nevét viselő huszár regementhez fog ki-lépni.